

HILMA HOVSTEDT

TIGGARNAS FOSTERLAND

Hilma Hovstedt var en av den tidiga svenska arbetarrörelsens främsta agitatorer. I Arbetaren nr 9 skrev vi om hennes liv. Här ett exempel på en av hennes många artiklar som hon publicerade i olika radikala tidningar. Artikeln är hämtad ur tillfällighetstidningen *Det stora blodbadet* som kom ut vid första världskrigets utbrott 1914.

När jag går här ensam och ser på mina barn som saknar skor och varma vinterkläder, ser i min tomma vedkällare, min tomma potatisbinge och vänder på dessa fattiga kronor som miljonbolaget i sin outgrundliga nåd beslutat att låta stenhuggarna arbeta för, då rinner mig ofta i minnet Ossian-Nilsons ord: "Vårt hemland det är våra trasor, vårt hemland vår tiggarekost."

Det ligger så mycket sanning i denna dikt. Och särskilt nu under mobiliseringen har vi fått klart för oss att Sverige är ett Tiggarnas fosterland.

Man har alltid påstått att när en skotsam arbetare förtjänar tre, fyra kronor om dagen, då lider de ingen nöd, då har han och hans familj vad de behöver för sitt livs uppehälle. Men när landsstormen inkallades, vad såg man då? Jo, tusentals strävsamma, nyktra, ordentliga arbetare, som saknade det allra nödvändigaste i klädesväg. När en vecka var gången var tiggeriet i fullt flor. I de mest bevakande ordalag bad man om kläder, skodon, strumpor, linne, kappor osv. Allt fattades.

Prästerna tiggde i kyrkan, talte vackra ord om nöden bland "våra präktiga landsstormsmän" som lämnat hem och hård för att bevaka våra kuster mot fienden. Det skulle man under normala förhållanden fått svartrockar att erkänna! Nej, då hade det varit supiga, slösaktiga,

oförnöjda odågor, som inte var sparsamma nog; men se, nu har de det heliga geväret på axeln och då kan de till och med få åtnjuta prästgunst.

Överklasskvinnorna har fått en liten trevlig omväxling i kulsprutejobbet och i rustningshetsen. Nu har de sprungit omkring och tiggat till landsstormen och utvecklat sådan energi att man fått det intrycket att de hela sitt liv egnat sig åt tiggeri.

Märkvärdigt vad alla människor nu beklagar kriget! För endast några månader sedan lät det som om alla dessa kulsprutekvinnor och rustningsgalna människor ville ha krig. Kriget är ju något stort och härligt, en stor nationell samling och lyftning, ett verksamt medel att väcka alla som ligger och dásar och tycker om fred, ett kulturprov utan like.

Hade det nu varit något värde i allt deras krigsskrån så skulle de väl nu kunna peka på de krigförande makterna och säga till oss som är ivriga fredsvänner: "Där ser ni nu, dumma socialister, att vi hade rätt! Se vilken välsignelse kriget medför, så stor och skön döden på slagfältet är."

Men nej, nu tiger ni, dumma krigsgalningar, och endast beklagar. Nu frågar vi dem som kriget drabbat om det är så härligt och stort, vi frågar Berlins 1.600 änkor, mödrar, systrar, fadderlösa, vad de känner för kriget.

Vi frågar hustrurna, som lämnade sina män till kriget och en dag fick en dödsbricka tillbaka samt ett litet märke med en lögn, att de med glädje och stolthet offrade en kär på ärans fält. Vi frågar de gamla mödrarna, som burit sina söner under sitt hjärta, fött dem i vända, vakat över dem, hoppats på dem, aktat dem för tusen faror – en dag kallade kriget dessa söner och modern får en dödsbricka tillbaka.

Vi frågar de tusentals husvilla, vilkas hem skövlats, jämnats med jorden. Vi frågar de 200 000 flyktingar som från Antwerpen mot gränserna, eskorterade av kanondunder och exploderande granater, där själva luften var ett slagfält med exploderande bomber och eldfarliga vätskor för att göra förstörelsen fullständig. Medan flyktingarnas jämmer och förtvivlan steg mot skyn, steg tyske kejsarens tacksägelse till gud för vinnens seger.

Vi, socialister, antimilitarister, ankla-

gar eder, krigsgalningar, här hemma. Med vad rätt vågar ni förfölja oss, att kasta våra kamrater bakom fängelsegalleret för sina djärva fredsord? Varför dryper ni militarismens gift i våra små barn i skolorna? Varför hånar ni och förföljer oss för vår strävan mot fred och lycka?

Det är med våld ni handlar, aldrig med rätt.

Och vad ni kulsprutekvinnor synes mig små och ömkliga! Att ni så kunde glömma eder kvinnlighet att ni lämnade eder till villiga verktyg i dessa mäns händer, för att tysta och tåliga gå ifrån dörr till dörr och tigga till en arbetarklass, som ni alltid påstått haft nog. Erkänner ni nu att det finns en arbetarklass på svältgränsen?

Jag avundas ej den hjälp som landsstormen kan få, men jag ville endast påminna om att tiden snart är inne att vi visar en smula stolthet, att vi fordrar arbetets värde åt oss alla som arbetar, inte alltid förblir en tiggarklass. Vi gör oss kvitt alla drönare som nu stjäl arbetets frukter, kräver rättfärdighet, inte barmhärtighet. Då, när vi uppnått rättfärdighet, behöver vi ej de smulor som faller från de rikas bord.

U. S. Nilsson

U. S. NILSSON